

Nyilvános jelentés a FIDESZ–KDNP által javasolt öt alkotmánybíró-jelölről

A Jelentést készítették az Eötvös Károly Közpolitikai Intézet és a Társaság a Szabadságjogokért munkatársai:

Hegyi Szabolcs

Hüttl Tivadar

Szabó Máté Dániel

Szigeti Tamás

Vissy Beatrix

Dienes-Oehm Egon

1. Az Alkotmánybírárságról szóló törvény formai követelményeiknek eleget tesz-e a jelölt?

Az alkotmánybíró-jelöltség formai kritériuma a közigazgatásban eltöltött több évtizednyi munkával, valamint a korábbi jogtanácsosi állásokkal teljesül. A közigazgatási pálya mellett egyetemeken is oktat, 1997 óta címzetes docens a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, így a törvény másik, alternatív feltételének is megfelel a jelölt.

A jelölttel kapcsolatban megjegyezendő, hogy hatvanhat éves elmúlt, így a törvény alapján, ha szeptembertől megkezdí bírói tevékenységét, akkor a 70 éves felső korhatárra tekintettel alkotmánybírói mandátuma három és fél évre fog szólni (a tizenkét év helyett).

2. Megfelelő-e a személy az alkotmánybírói tisztség betöltésére eddigi pályafutása alapján?

A jelöltnek a korábbi helyettes államtitkári és egyéb diplomáciai állásai nem voltak olyan, párthoz köthető tevékenységek, amelyek alapján a pártpolitikai függetlenségét meg kellene kérdőjelezni.

A jelölt publikációs tevékenysége az európai integrációra, az Európai Unió intézményeire, politikáira, európai kereskedelmi jogra terjed ki. Alkotmányjogi témájú vagy európai kereskedelmi jogon, nemzetközi magánjogon kívüli írásai nem ismertek. Am az Alkotmánybírárság munkáját komolyan segítheti az, ha különböző felkészültségű, különböző jogterületeken járatos személyek töltenek be bírói posztot.

A mai Alkotmánybírárságon kifejezetten európai kereskedelmi joggal foglalkozó személy nincsen (két nemzetközi jogász ül a testületben). Azonban ez nem véletlen, hiszen a magyar Alkotmánybírárság gyakorlatában eddig ritkán merült fel olyan eldöntendő kérdés, amely összefüggésben állt volna az európai kereskedelmi joggal. A jelöltnek az európai integrációról írt publikációiból az derül ki, hogy a folyamat mélyülését, az EU hatáskörének bővülését, föderalizálódását prognosztizálja. Ez magával fogja hozni természetesen egyre több terület európai szabályozását, amely Magyarországon is felveti a nemzeti szuverenitás

transzferének kérdését. Ismert, hogy a német Alkotmánybíróság az Európai Unió működéséről szóló nemzetközi szerződés vizsgálatakor jelentős alkotmányjogi kritikát fogalmazott meg az integrációs folyamatról a nemzeti szuverenitás védelmében. Ezen túl az uniós jogszabályoknak a magyar alkotmány szemszögéből való megítélése is olyan téma, amely az Alkotmánybíróság elé kerülhet.

3. Mire számíthatunk tőle mint bírótól?

A jelölt eddigi pályafutásából, írásaiból nem derül ki semmi a tekintetben, hogy milyen elvek mentén fogja értelmezni az alkotmányt. Az országgyűlési képviselőknek minden információt a nyilvános meghallgatáson kell megtudnia a jelölről.

4. Melyek azok a kérdések, témák, amelyeknek az alkotmányügyi bizottságban fel kell vetődniük annak érdekében, hogy az Országgyűlés megfelelő döntést tudjon hozni arról, hogy a jelölt megfelelő-e az alkotmánybírói pozícióra?

- A jelölt szerint az új Alaptörvény alapján lehet-e népszavazást tartani egy nemzetközi szerződés megerősítéséről, tekintettel arra, hogy az új alaptörvényben az szerepel, hogy csak „nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről” nem lehet, míg a hatályos alkotmányban a hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről kizárt népszavazás tartása?
- Hogyan vélekedik az európai közösségi jog és a magyar alkotmány jog összefüggéséről olyan esetben, ha a közösségi jog a magyar alkotmány által védett alapjogot alkotmányellenesen sért? Elképzelhetőnek tartja-e, hogy a magyar AB a német AB Solange-döntésében foglaltakhoz hasonló jogelvet fogalmazzon meg e tárgyban?
- Az új Alaptörvény szerint alapjog alkotmányos érték védelme érdekében korlátozható. A jelölt szerint melyek ezek az alkotmányos értékek? Illetve e klauzula miatt semmisnek kell-e tekintenünk azt az alkotmánybírói joggyakorlatot, miszerint közérdekre hivatkozva csak kivételesen lehet alapjogot korlátozni?
- A magyar Alkotmánybíróság szólásszabadság-értelmezése a jelölt szerint összhangban van-e Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségvállalásaival?
- 2012. január elsejétől az eddig követett alkotmánybírói határozatok a jelölt szerint továbbra is kötelező erejűek lesznek-e, és az AB-t a továbbiakban is kötni fogják-e ítélezése során?
- Hogyan lehet értelmezni az új Alaptörvény azon szakaszát, amely a preambulummal és a történeti alkotmánnyal összhangban értelmezést tesz kötelezővé az alapjogok tekintetében?